

PĂDUREA PARC TRIVALE – O OAZĂ DE LINIȘTE ȘI AER CURAT

Ștefania Daliana RABOLU*

Cine nu iubește o floare, acela nu este în stare să iubească nici oamenii. Așa spunea filozoful englez John Ruskin care a căutat să prpovăduiască dragostea pentru natură, nu numai ca izvor de subtilă și trainică gândire, dar mai ales ca susținere în viața de toate zilele a fiecărui om.

Pădurea Trivale este o zonă deosebit de importantă pentru recreerea orașenilor din Pitești și nu numai, de aceea este util să prezentăm câteva amenajări și obiective turistice existente aici, și unele lucrări de întreținere necesare a fi realizate pentru îmbunătățirea funcționalității ei ca zonă de recreere.

Parcul natural Trivale, situat în partea vestică a orașului Pitești, cuprinde 1171,3 ha din renumita pădure Trivale, întinsă pe o suprafață de 1904,7 ha. Vegetația abundentă, aerul curat și răcoros, fauna specifică pădurilor colinare și alți factori asigură condiții optime pentru odihnă și plimbări reconfortante.

La intrarea în pădurea Trivale se află schitul cu același nume, monument istoric din secolul al XVII-lea. Monumentul este situat pe platoul unui mamelon, care deschide o frumoasă perspectivă. Urcând cele 64 de trepte cioplite în piatră de Albești și trecând apoi pe sub clopotniță, se ajunge la biserica schitului. Construită din zid, pe un plan trilobit, cu acoperiș de lemn acoperit cu tablă și streșină înfundată, este de mici dimensiuni. Brâul ce-i înconjoară fațadele decorate cu panouri dreptunghiulare este din piatră de Albești. Inițial, biserica a fost construită din lemn pe delișorul numit “Măguricea”. În secolul al XV-lea este cunoscută sub numele de mănăstirea “Stănceștilor” (de la numele ctitorilor Tifan și Stanca). În timpul domniei lui Matei Basarab (1632-1654) ea a fost refăcută din piatră. Între 1677-1688 mitropolitul Varlaam a restaurat-o din piatră și cărămidă, după cum arată pisania găsită în 1895, cu ocazia construirii șoselei. În aceeași perioadă s-au ridicat casele egumenești, chiliile, zidurile împrejmuitoare și clopotnița.

Dărâmat de cutremurul din 1827, schitul a fost rezidit de arhimandritul Terotei între anii 1854-1856. După secularizarea averilor mănăstirești, a devenit biserică de mir. Ceea ce se vede astăzi este rezultatul restaurării din 1854-1856, din ctitoria mitropolitului Varlaam păstrându-se numai temeliiile și zidurile până la înălțarea brâului. Pictura murală a fost executată în 1857 de R. Pârvulescu și T. Marinescu și refăcută total la începutul secolului al XX-lea la inițiativa episcopului de Argeș, Gherasim Timuș.

La 20 iunie 1890 scriitorul Alexandru Odobescu a vizitat schitul, traversând pădurea și a constatat: *drumul e prea frumos prin vale și străbate în multe rânduri râulețe.*

Nicolae Iorga, în mai multe rânduri vizitator al orașului, scria: *Afară de grădina din centru, Piteștii au una dintre cele mai frumoase plimbări din țară. Pe o șosea bine întreținută, te ridici printre chioșcuri cochete ... spre schitul Trivale ...* O legendă pretinde că în acest schit ar fi fost adăpostit capul domnitorului Mihai Viteazu (1593-1601), care era adus din Transilvania spre Mănăstirea Dealu. Legenda este întărită de existența, în biserică, a unui tablou care o înfățișează pe Doamna Stanca ținând în mână capul domnitorului. Tabloul este așezat pe masa de prinoase. Se știe că Doamna Stanca avea numeroase proprietăți în jurul Piteștilor, deci ipoteza prezenței sale aici este plauzibilă.

Tot în zona parcului se află o grădină zoologică, întinsă pe câteva hectare, unde se găsesc în captivitate urși bruni, vulpi, porci mistreți etc. În afara numeroaselor alei, a locurilor de odihnă și de distracție, la dispoziția vizitatorilor se află un restaurant, “Cornul Vânătorului”, un camping, locuri de parcare, cofetăria și bărulețul “La Grotă”, terenuri de joacă pentru copii etc.

* Grupul Școlar de Industrializare a Lemnului, Pitești

Zona de primire este teritoriul spre care se îndreaptă cea mai mare parte a turiștilor veniți în pădure numai pentru a găsi calmul, aerul pur, pentru a se odihni, a se destinde, cei care nu doresc să circule prea mult. Această zonă este situată pe calea principală de acces (Strada Trivale), la periferia pădurii, adică acolo unde se învecinează cu ultimele clădiri din perimetrul construit. Pe partea stângă, chiar înainte de a se intra efectiv în pădure, există o mică pajiște (cca 0,3 ha) care va putea fi înfrumusețată prin întreținerea gazonului, introducerea de specii ornamentale etc. Tot la intrare există o hartă a pădurii-parc, care indică principalele obiective de vizitat și trasee care străbat pădurea. După această intrare, parcul este amenajat în genul liniștit, calmant, prin realizarea unor colțuri izolate ce predispon la repaos complet. Peisajul este static, fără linii oblice, predominând verdele frunzelor. În consecință, cea mai mare parte a publicului vizitator este reținută în această zonă.

Drumurile constituie un mijloc eficace de canalizare a circulației în pădure, pentru a se evita frecventarea unor zone mai sensibile, cum ar fi zonele de regenerare. Circulația autovehiculelor este, în principiu, interzisă, dar, în practică, în ultimul timp tot mai intensă. Axul central este reprezentat de drumul care unește intrarea principală de grădina zoologică. Acesta nu poate fi modificat decât în detrimentul vegetației, prin realizarea de noi defrișări.

Poteciile și aleile pentru plimbări pe jos au o dublă utilitate: permit accesul (fără riscul de a se rătăci) până la locurile interesante din pădure și canalizează, pe cât posibil, publicul. Ele au fost concepute după un traseu care să permită o plimbare cât mai agreabilă și, în același timp, să conducă la obiective interesante, cum ar fi terenurile de sport, lacul, parcul zoologic, restaurantul, campingul, poienile pentru jocuri și picnic etc. Trasarea lor s-a făcut, în cele mai multe locuri, prin suprapunerea lor cu liniile parcelare, fără însă a dăuna traseelor. În același timp, s-a încercat ca prin constituirea acestor poteci și alei să nu se fragmenteze într-o mare măsură pădurea.

Locul principal de parcare a fost amplasat între restaurantul "Cornul Vânătorului" și parcul zoologic, deoarece toată afluența autovehiculelor este canalizată în această direcție, datorită interdicției de circulație pe celelalte drumuri. Alte parcări mai mici vor putea fi amplasate și în alte locuri, în măsura în care circulația mașinilor va fi permisă și se va simți nevoia lor.

Campingul este amplasat lângă restaurantul "Cornul Vânătorului"; are o suprafață de 3 ha. Pe restul teritoriului sunt amplasate căsuțe, într-o dezordine aparentă (care ar trebui renovate). De asemenea, este rezervată o anumită suprafață de teren pentru instalarea corturilor. Pădurea existentă pe terenul unde în prezent se află campingul nu a fost exploatată total, ci până la o consistență de 0,4-0,5, astfel încât aspectul întregii construcții să fie cât mai plăcut și util turiștilor. Toate spațiile libere dintre căsuțe sunt acoperite cu gazon, pentru a-și păstra atributele de frumusețe pentru care a fost înființat.

Locurile de joacă pentru copii sunt amplasate grupat, nu prea departe de intrarea principală și ușor accesibile. Locurile sunt oarecum izolate, prin poziția lor, de agitația, praful, gazele de eșapament și zgomotul orașului. În felul acesta sunt create premisele favorabile participării la diferitele jocuri ale copiilor de toate vârstele.

Alte amenajări și dotări: statuile (grupuri statuare) sunt creații de artă plastică ce se adresează oamenilor, familiarizându-i cu toate cele ce constituie armonie, frumusețe, expresia caracterului etc. În afară de expresia artistică, o sculptură contribuie la frumusețea parcului, prin rezolvarea compoziției pe verticală sau orizontală. Iată de ce și în cazul de față este necesară amplasarea unor statui sau grupuri statuare pe peluze sau profilându-se pe scene de verdeață sau în puncte îndepărtate de perspectivă. Asemenea creații pot apărea la intrarea în parc, în punctul de întâlnire a pârâului Trivale cu drumul principal, precum și în diferite locuri de plimbare mai des frecventate de vizitatori.

Grota: decorarea parcului a fost completată și îmbogățită și de o construcție cu caracter special, cum ar fi grotă. Aceasta are drept scop să creeze elementul surpriză cu ocazia plimbării vizitatorilor în zona în care a fost amplasată, dar poate avea și un caracter utilitar. Grotele, foarte des utilizate în grădinile Renașterii, datorită, în mare parte, terenurilor foarte denivelate ale parcurilor, erau compuse din zone stâncoase, cu o vegetație specială, asigurând ineditul. Aceste

lucrări caracteristice erau secondate de cursuri de apă, creând locuri răcoroase, cu mult farmec și mister.

O astfel de grotă a fost amplasată la intersecția pâ râului Trivale cu drumul principal, ea servind atât ca element decorativ, cât și ca un frumos și cochet băruleț cu mese în aer liber. Ea este construită din piatră brută, combinată cu mozaicuri din piatră de râu, iar vegetația care o îmbracă pe alocuri este formată din iederă.

Zidurile înflorite – ziduri de sprijin care consolidează diferitele taluzuri, rezultate din construcția noilor alei sau pentru a preveni alunecarea terenurilor, sunt înfrumusețate prin acoperirea lor cu plante agățătoare sau cu plante specifice ce sunt plantate fie în cavități special amenajate, fie printre spațiile dintre pietre, lăstae inițial mai largi.

Corpurile de iluminat sunt amplasate în camping, în grădina de vară a restaurantului și pe toate aleile principale, favorizând plimbarea pe parcursul serilor și chiar al nopților.

Pentru cunoașterea cerințelor populației municipiului Pitești față de modul cum ar trebui să fie gospodărite pădurile de interes social, am făcut unele sondaje de opinie. În acest scop, au fost concepute întrebări tip. Potrivit acestui sondaj, reiese că cele mai multe persoane chestionate preferă pădurile în care foioasele se amestecă cu rășinoasele (60%) și pădurile de diferite vârste (58%), cu poieni (85%). Cei mai mulți locuitori vin în pădure o dată pe săptămână, de regulă duminica (65%). Mulți dintre vizitatori vin la pădure pe jos (49%). Majoritatea vin împreună cu familia sau cu prietenii. Cei chestionați și-au exprimat mulțumirea că pădurea este dotată cu bănci, cabane turistice și camping, terenuri de joacă pentru copii, alei etc. S-au mai exprimat ca în pădure să existe cât mai puține unități comerciale pentru păstrarea caracterului ei natural, pentru plantarea unor specii arbustive valoroase și rezistente la poluanți, amenajarea de adăposturi în caz de ploaie, interzicerea unor activități automobilistice care produc mult zgomot, extinderea terenurilor de sport (tenis, baschet etc.).

Așadar, nu există recreație adevărată în natură fără pădure. O excursie, un joc, o plimbare, un moment de odihnă în mijlocul naturii înverzite umple sufletul omului de satisfacție. Datoria părinților ar fi să explice copiilor cântecul naturii, dar mai ales profesorii trebuie să îi ducă pe elevii lor în fața vieții ce clocotește în pădure, în fața varietății infinite și frumuseții neasemuite din natură, pentru că, așa cum spunea Ion Simionescu *natura poate să-ți slujească de carte, de profesor, de povătuitor. Ea te cheamă, ea îți procură, cu mici mijloace, tot ceea ce vei avea nevoie mai târziu. Nu închide această carte plină de învățături înțelepte, nu o neglija pentru celelalte cărți în care se cuprind numai strofe din cântarea întregă ce-ți stă înaintea ta.*